

Sygn. akt V KZ 57/20

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie **J. G.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 15 grudnia 2020 r.

zażalenia wnioskodawczyni

na zarządzenie upoważnionego sędziego Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 13 października 2020 r., sygn. akt II AKo (...)

odmawiające przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania sądowego w przedmiocie zasądzenia kosztów zastępstwa adwokackiego udzielonego oskarżonemu z urzędu

na podstawie art. 545 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. oraz art. 35 § 1 k.p.k.

postanowił:

uchylić zaskarżone zarządzenie i wniosek adw. J. G. o dodatkowe ustalenie i zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu przekazać z urzędu do rozpoznania Sądowi Okręgowemu we W.

UZASADNIENIE

Adwokat J. G. została wyznaczona obrońcą z urzędu oskarżonego P. D. w postępowaniu prowadzonym przez Sąd Rejonowy w W. o sygn. akt II Ka (...) Wyrokiem z dnia 21 marca 2017 r. Sąd ten m.in. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata J. G. 1.136,52 złotych tytułem nieopłaconej obrony z urzędu udzielonej na rzecz P. D..

W dniu 25 maja 2020 r. adwokat J. G. wniosła o wznowienie postępowania w sprawie II K (...) i orzeczenie prawidłowo o kosztach z tytułu nieopłaconej obrony

z urzędu w postępowaniu odwoławczym w sprawie Sądu Okręgowego w W. sygn. IV Ka (...) - zgodnie z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego, tj. w wysokości całej opłaty 2.273,04 złotych brutto, a więc zasądzenie dodatkowej kwoty 1.136,52 złotych. Jak wynika z uzasadnienia przedmiotowego wniosku, podstawy do wznowienia postępowania wnioskodawczyni upatruje w treści art. 190 ust. 4 Konstytucji RP w zw. z art. 540 § 2 k.p.k. wywodząc szczegółowo swoje uprawnienia z treści wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 kwietnia 2020 r., SK 66/19 (Dz. U. poz. 769).

Zarządzeniem upoważnionego sędziego Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 13 października 2020 r., sygn. akt II AKo (...) odmówiono przyjęcia wniosku J. G. o wznowienie postępowania.

W zażaleniu na to zarządzenie skarżąca zarzuciła obrazę art. 190 ust. 4 Konstytucji RP przez jego niezastosowanie i odmowę przyjęcia wniosku oraz wniosła o uchylenie zaskarżonego zarządzenia i rozpoznanie wniosku o wznowienie postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wydane zarządzenie okazało się przedwcześnie i dlatego podlegało uchyleniu.

Odnosząc się do argumentacji skarżącej przyznać należało, że Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z 23 kwietnia 2020 r., SK 66/19 (Dz. U. poz. 769) stwierdził, że stosownie do art. 190 ust. 4 Konstytucji – w związku ze stwierdzeniem niekonstytucyjności § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. poz. 1801) – zainteresowanym podmiotom (w tym skarżącemu) przysługuje wznowienie prawomocnie zakończonych postępowań w zakresie rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu, gdzie podstawę prawną stanowił badany w niniejszej sprawie przepis (pkt 3 uzasadnienia).

Powyższa konkluzja nie oznacza jednak, że w każdym przypadku wadliwego, albowiem opartego na przepisie uznanym za niekonstytucyjny, rozstrzygnięcia o kosztach procesu w sprawie karnej, uzasadnione jest sięganie po nadzwyczajny środek zaskarżenia, jakim jest wznowienie postępowania. Rolą tej szczególnej

instytucji jest bowiem konwalidacja uchybień, które nie mogą zostać naprawione w zwykłym toku postępowania (zob. postanowienie SN z 23.10.2019 r., IV KO 116/19, OSNKW 2019, nr 11-12, poz. 72). Także z treści art. 190 ust. 4 Konstytucji RP wynika, że orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego o niezgodności z Konstytucją, umową międzynarodową lub z ustawą aktu normatywnego, na podstawie którego zostało wydane prawomocne orzeczenie sądowe, może stanowić podstawę do wznowienia postępowania, ale także – do podjęcia innego rozstrzygnięcia na zasadach i w trybie określonych w przepisach właściwych dla danego postępowania.

Na obecnym etapie Sąd Najwyższy dostrzega możliwość uczynienia zadość wskazaniom zawartym w cytowanym wyroku Trybunału Konstytucyjnego i zniesieniu niekorzystnych dla wnioskodawczyni skutków zastosowania wyżej wskazanego przepisu podstawowego w oparciu o instytucję uzupełniającego orzeczenia w przedmiocie kosztów postępowania (art. 626 § 2 k.p.k.). Ten tryb procedowania znajduje bowiem zastosowanie także w sytuacji, kiedy zasądzono obrońcy wynagrodzenie, lecz nie w pełnej wysokości (D. Świecki, Czynności procesowe obrońcy i pełnomocnika w sprawach karnych, Warszawa 2015, s. 290–291). Bezspornie natomiast właściwa wysokość kosztów (różnica między sumą zapłaconą a należącą się wnioskodawczyni) stała się sądowi znana dopiero po wydaniu zapadłego wcześniej rozstrzygnięcia.

Skorzystanie z trybu określonego w art. 626 § 2 k.p.k. nie pozbawia wnioskodawczyni prawa do poddania tego orzeczenia kontroli instancyjnej, czyniąc tym samym zadość standardom konstytucyjnym, także i w tym zakresie.

Z tych wszystkich względów zaskarżone zarządzenie należało uchylić, a wnioszek adw. J. G., jako zmierzający do dodatkowego ustalenia i zasądzenia kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu, przekazać do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w W., który jest rzeczowo i miejscowo właściwy do wydania postanowienia uzupełniającego w trybie art. 626 § 2 k.p.k.

Kierując się powyższym, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

